

Internationalen (Stockholm) nr 38/2000

Varde ljus!

Har du bilat genom Belgien nån kväll? Då hör du säkert till dem som utbrustit ”så många lampor dom har”. Och måhända frågat, varför i Jisse namn, när vi alla ska spara på jordens resurser, slösar dom så i Belgien?

Du är inte den ende som undrat över slöseriets orsaker, till vad astronauterna kallar ”Bright Belgium”. Självt var jag okunnig, tills jag av en händelse kom att läsa vad en italiensk professor Cinzano har kommit fram till.

Cinzano har utvecklat en ny bildteknik för att fotografera jorden från rymden, vilket ger satellitbilder med en mycket större detaljrikedom än tidigare. Och det har gett Cinzano möjlighet att kartlägga ljusintensiteten på jorden. Cinzanokartans mörkaste färg är förstas svart och sen går den mot allt ljusintensivare nivåer, som på kartan representeras av blått, grönt, gult, brandgult och rött. Exempelvis representerar gul färg en ljusintensitet, som är 200 till 300 procent högre än det naturliga ljuset.

Letar man på Cinzanokartan efter den ljusintensivaste plätten på jorden, är det som väntat norra Belgien, Brysselområdet inräknat. Medan flera industriländer i sina tätorter avger ett ljus som representeras av gult, är den lägsta ljusintensiteten överhuvudtaget i belgiska Flandern ett steg högre, det vill säga brandgult eller 300 till 900 procent mer än det naturliga ljuset. Och Flandern är till stor del rödfärgad. Det är den högsta ljusintensiteten, vilket är 900 procent eller mer än det naturliga ljuset.

Man talar numera om ljusnersmutsning som en miljöförstöring. Och i den meningen är belgiska Flandern det värst nersmutsade området i världen. Vi vet inte heller vilka effekter denna höga ljusintensitet har på flora och fauna, och därmed på det naturliga kretsloppet.

Varför tillåts då denna ljusnersmutsning? Det kostar ju pengar. Man har räknat ut att ifall vägbelysningen i Flandern gjordes med ordentliga lampskärmar, då minskade energiåtgången med 60 procent. Det har man vetat i årtal och ändå görs inget, trots att ombyggnaden skulle betala sig ganska så fort.

Uppenbarligen måste det finnas några som har ett intresse av att sprida ljus mot himlen i lika hög grad som ner på jorden.

Det är här vi har pudelns kärna. Belgiens energi består till 68 procent av atomenergi. Men medan elektricitet från olje- eller naturgaseldade kraftverk kan regleras kontinuerligt, det är bara att tända eller släcka ett antal ångpannor, kan ett kärnkraftverk inte regleras med samma lätthet.

Följaktligen uppstår det ett elöverskott när industrin lägger av för dagen. Och för att bli av med det, ger kärnkraftsindustrin kommunerna billig kvälls- och nattel.

Kärnkraftsmotståndarna har således haft rätt hela tiden, då de hävdade att kärnkraften binder samhället vid en hög energi- och kostnadsnivå och därmed minskar vår individuella som kollektiva valfrihet.

P.S. Vägnätet i Belgien är det tätaste i Europa. Tätheten per 100 kvadratkilometer är 472 km väg. I det andra tätbefolkade landet Nederländerna har man bara 306 km. I Tyskland har man 182 km, i Sverige och Finland har vi 31 km respektive 23 km per 100 kvadratkilometer.

Per-Erik Wentus